

21. veebruar 2023

Lahend 52048/16 - eelvangistuse mõistlikkus

Hysa vs. Albaania

Artikkel 5-3

Asjaolud

Kaebajat peeti eelvangistuses kinni kahtlustatuna. Kahtlustati, et ta pani toime ametiseisundi kuritarvitamise kuriteo, kui ta tegutses piirkondliku maksuameti kontrolliosakonna direktorina. Ta vaidlustas oma eelvangistuse siseriiklikes kohtutes edutult. Lõpuks mõisteti ta süüdi varguses.

EIK-sse pöördudes leiab kaebaja, et siseriiklikud otsused, millega määrati talle eelvangistus, ei sisaldanud asjakohaseid ja piisavaid põhjendusi. Lisaks leiab ta, et tema kaebusi seoses tema kinnipidamisega ei uuritud nõuetekohaselt.

EIK seisukohad

Artikkel 5-3

Menetlus enne ringkonna- ja apellatsioonikohtut

Ringkonnakohus viitas kaebajale eelvangistuse määramisel ohule, et kaebaja põgeneb. Samas ei olnud ringkonnakohus esitanud põhjendusi, et kuidas ringkonnakohus sellisele järeldusele jõudis. Apellatsioonikohtus, jättes rahuldamata kaebaja kaebuse tema kinnipidamise peale, tugines sisuliselt samadele põhjendustele nagu ringkonnakohus, kuid ei viidanud asjaolule, et kaebaja kujutaks lennuriski (põgenemisohtu). Oli küll märgitud, et kaebaja vabastamise korral esineb risk, et kaebaja sooritab uuesti ametiseisundi kuritarvitamise süüteo, kuid seda järeldust ei olnud põhjendatud. Puudusid viited, mis asjaolud sellisele järeldusele viisid. Kaebaja väitis apellatsioonikohtus, et tema ametist vabastamise tõttu on risk, et ta sooritab uuesti süüteo, väike. EIK-le jäi ebaselgeks, miks apellatsioonikohtus leidis, et jätkuvalt esineb risk, et kaebaja paneb toime ametiseisundi kuritarvitamise kuriteo. EIK leidis, et mõlema kohtu otsused põhinesid suures osas süüteo suurele rahalisele tagajärjele ja asjaolule, et kaebajat kahtlustati selles, et ta pani süüteo toime oma ametiseisundit kuritarvitades. EIK leidis, et need kaalutlused ei kujutanud endast siiski eraldiseisvat kinnipidamist õigustavat alust.

Mõlemad kohtud olid oma otsustes märkinud, et alternatiivseid meetmeid kaebaja kinnipidamise asendamiseks on ebapiisavad. Samas ei olnud viidatud piisaval määral alternatiivsete meetmete võimalikkusele, mis tagaksid, et kaebaja ilmub kohtupidamisele.

Menetlus kõrgemates kohtutes

Kaebaja kassatsioonikaebuse jättis ülemkohus *de plano* vastuvõetamatuse otsusega rahuldamata põhjusel, et kaebaja nõuded ei kuulunud tema pädevusse. Konstitutsioonikohtus ei uurinud kaebaja argumente sisuliselt ja jättis tema kaebuse rahuldamata üksnes põhjusel, et kaebajat ei hoita enam eelvangistuses, sest see asendati koduarestiga.

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd.

Antud asjaoludel ei olnud EIK veendunud, et konstitutsioonikohtu otsus või valitsuse tähelepanekud olid veenvalt põhjendanud järeldust, et kaebajal ei olnud isiklikku huvi vaidlustada oma esimese eelvangistuse perioodi seaduslikkust. Eelkõige tugines konstitutsioonikohus eranditult asjaolule, et kaebaja eelvangistus oli lõpetatud. Ringkonnakohtu otsus panna ta koduaresti ei hõlmanud aga sellele eelnenud perioodi seaduslikkuse kindlakstegemist.

Kokkuvõtvalt leidis EIK, et siseriiklikud kohtud ei olnud esitanud asjakohaseid ja piisavaid põhjendusi oma otsuste põhjendamiseks seoses kaebaja esimese kinnipidamise perioodiga. Sellest tulenevalt tuvastas EIK artikkel 5-3 rikkumise.

Artikkel 41

EIK leidis, et Albaania peab kaebajale maksma mittevaralise kahju hüvitiseks 4500 eurot ning kulude katteks 3500 eurot.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)